

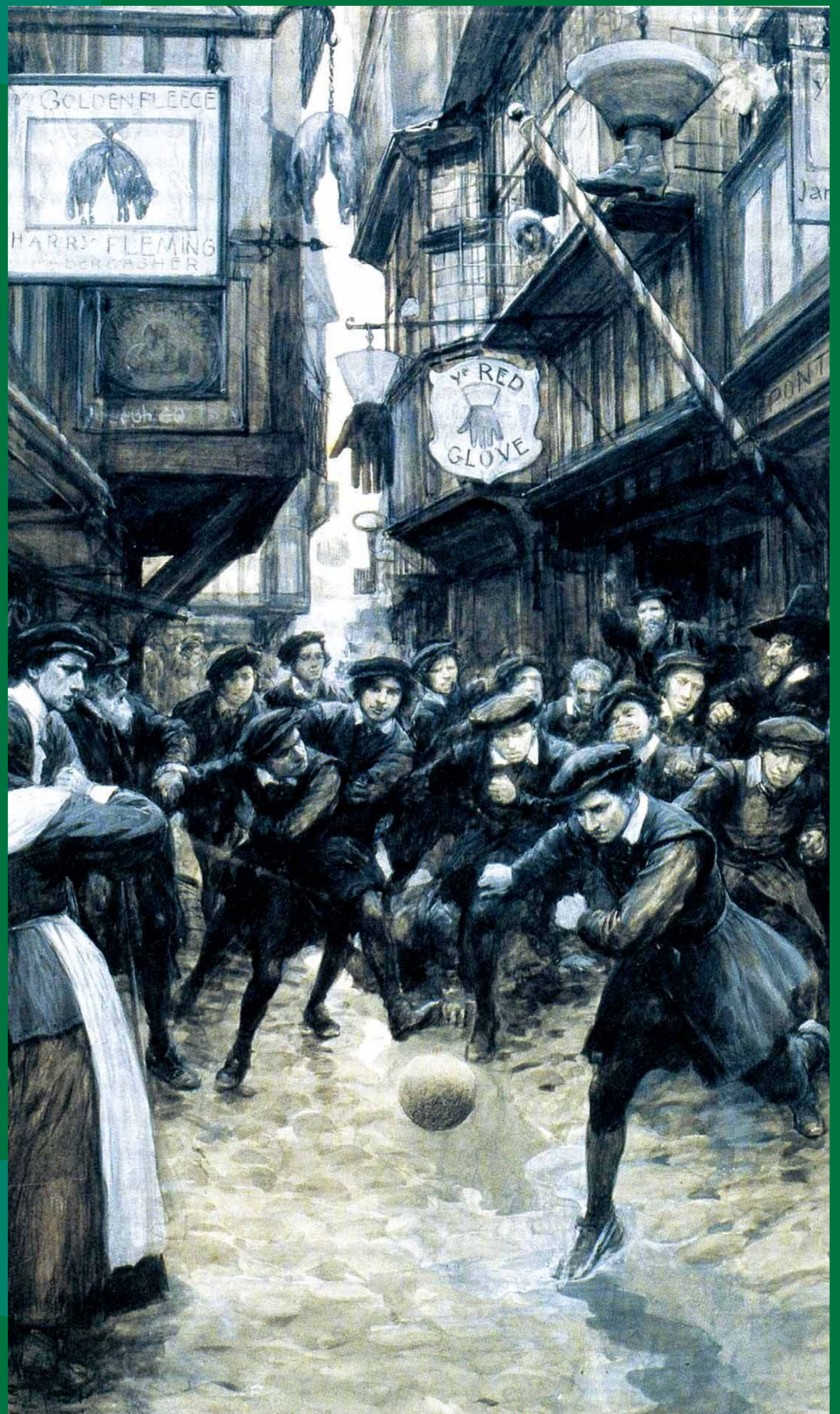
Povijest nogometa vodi nas u Englesku u XIII. stoljeće kad se igra igrala za blagdane. Bila je to igra bez pravila, broj natjecatelja nije bio propisan pa se znalo dogoditi da jedna momčad broji četrdesetak igrača, a druga čak 460 igrača. Nogometna lopta znala je biti izrađena od drveta!

U igri je cilj bio osvojiti prostor koji je bio veličine i po nekoliko kilometara, a igralo se po poljima i ulicama. Igra se, uglavnom, koristila za „sređivanje“ neriješenih imovinskih ili osobnih odnosa, a bitno su joj obilježje bile - nasilnost i okrutnost zbog čega su je često zabranjivali. Prvi pisani trag o zabrani igranja zabilježen je 1314. godine kad je londonski gradonačelnik uz odobrenje kralja zabranio igru loptom.

Prikaz igre na ulici

Zabrane nisu urodile plodom. U Engleskoj i u Škotskoj nogomet je postajao sve popularniji. Nasilje i grubost ostali su dio igre koja se igrala bez pravila pa jedan francuski gledatelj na utakmici u Derbyju (1829.) u čudu postavlja pitanje: „Ako je ovo nogomet, kako nazivaju tučnjavu?“

Nogomet na londonskim ulicama u XVII.st

Transformacija nogometne igre, od bitke bez pravila do suvremeno uređene igre, dogodila se kao posljedica urbanizacije i industrijalizacije društva. Moderan nogomet igra se od 1863. kada su utvrđena nogometna pravila. Sve više igru s loptom prihvaća i aristokracija pa „igra s loptom“ postaje „đentlmenška igra viših društvenih slojeva“.

Kao društvena igra, uz nova pravila koja u igru uvode red, *fair play* i novi entuzijazam, igra početkom XX. stoljeća prelazi kanal i dolazi u Europu, gdje je u početku prihvaćena kao aristokratska igra. Primjerice, u Skandinaviji su na stadionu bili razdvojeni gledatelji "viših" i "nižih" klasa.

Prva švedska ekipa

Zbog slobodnog karaktera u odnosu na druge sportove, primjerice u ono doba veoma popularne gimnastike, u Francuskoj je nogomet odmah prihvatila srednja klasa pa on postaje „njihova igra“. Francuska srednja klasa liberalizira nogomet i stavlja ga na suprotnu stranu od elitne igre koju igraju aristokrati. Zanimljivo je ipak, kako su osnivači klubova u većini bili pripadnici intelektualnih profesija (inženjeri, tehničari, liječnici, trgovci, studenti).

Između dva svjetska rata igra dobiva i političku konotaciju pa talijanski reporter 1938. godine izvješćuje o pobjedi Bologne nad Chelseaom kao o „briljantnoj pobjedi za fašističku Italiju“.

Slijedi uspon nogometa kao športske igre. U tridesetak godina potom nogomet je osvojio Europu, što je teško usporedivo s bilo kojim drugim sportom.

Englezi su utemeljitelji suvremenog športa. Športu su udahnuli organiziranost, popularnost, demokratičnost i masovnost pa mnogi sportovi postaju dostupniji različitim kategorijama gledatelja.

Iako se misli da je ponašanje koje nazivamo nogometno huliganstvo „engleska bolest“, o tomu nema usklađenih mišljenja. Različiti oblici nasilja javljaju se u različitim europskim zemljama i određeni su međukulturalnim utjecajima. Nema jedinstvenog objašnjenja jer slabosti određenog društva potiču nasilje i određuju mu oblik. Primjerice, u Sjevernoj Irskoj je to bilo religijsko sektaštvo, u Španjolskoj lingvistički podnacionalizmi, u Italiji podjela između sjevera i juga ...Riječju, društvene slabosti kritična su točka koja je najvidljivija u razvitku nogometnog nasilja.

U Engleskoj se nogometno nasilje javlja početkom šezdesetih godina prošlog stoljeća i povezano je s engleskim društveno-gospodarskim promjenama.

„Tipični navijač“

Dopunsko šire društveno priznanje nasilnicima je donijelo medijsko praćenje nereda i nasilja.

„Nekim je navijačima huliganstvo postalo sredstvo - negativno i zastrašujuće, ali ipak sredstvo opravdanja njihove egzistencije i transformacije odbačenosti u priznanje, poraza u uspjeh.“

Huliganstvo - naziv dolazi od riječi „*hoolihan*“ prema prezimenu irske obitelji čiji su članovi zbog asocijalnoga ponašanja i izazivanja nereda u viktorijanskoj Engleskoj bili često u zatvorima. Ne zna se, međutim, u kojem je trenutku riječ „*hoolihan*“ postala „*hooligan*“